

Rune Larsson

KOLBÄCK - MIN HEMBYGD

Gästgivaregården

**KOLBÄCKS
HEMBYGDSFÖRENING**

Kolbäcks Gästgivargård och dess skjuts - verksamhet under 1800-talet.

Så som Eric Ericsson i Kyrkbyn, född 1834 berättat i en memoarskrift kallad "Några ord till mina efterkommande".

Kolbäcks Krog och Gästgivargård var samlingsplatsen för alla sorters resande. Det var diligenser förspända med 2, 3 eller 4 hästar. De med 4 hästar gick 2 gånger i veckan från Stockholm Malmö och Göteborg. De var svåra att möta på de smala vägarna. Det var bäst att i god tid köra av vägen ut i skogen eller ut på gärdet i värsta fall i diket.

Det skedde många olyckor men det fäste sig ingen vid.

De flesta bönder runt Kolbäck var reserver vilket innebar att när det var brist på hästar så kunde en s.k. hållkarl komma och hämta en häst, och det var alltid bråttom så man var ofta tvungen att spanna hästen från plogen och skjutspojken måste följa med som han var.

Skjutshällen var Västerås, Dingtuna, Kolbäck, Björke i Munktorp, och sedan Östtuna i Björskog.

Det var alltid roligt vid Gästgivargården med alla möjliga slags folk, stackars den bonde som inte tog av sig hatten då han talade vid den herre han skulle skjutsa, då fick han en orre.

Kungaskjutsarna var en stor sevärdhet berättar Eric Ericsson. Ett omtalat följe var då Carl XIV Johan reste förbi här på väg till Norge år 1839.

Det var en rörelse som ingen nu levande kan göra sig en föreställning om. Han hade en tross på 200 hästar och rörelsen räckte ett par dagar, först kom köksvagnar och annat, till sist han själv med en obeskrivlig ståt herrar i lysande uniformer av guld, och det var svårt att urskilja vilken som var kungen. Landshövdingen red i spetsen för kungavagnen inom sitt län och kronofogdarna redo före var och en inom sitt fögderi. Det gick fort. Svetten rann av hästarna, och ett sådant väsen vid ombyte av hästar, kuskar och länsmän ofta i gräl, det var ingen som ville krusa, en massa skjutsbönder, tiggare i långa banor, en massa landtvärnister som varit med i finska kriget. Dessutom ortsbefolkningen som åkt och gått långa vägar för att få se kungen, det kunde inträffa att han tittade ut så att någon fick se honom.

Den bästa utsikten vid Kolbäck där folk stod och inväntade de kungliga ekipagen var på högsta delen av åsen då beläget mitt för vaktmästarbostaden vid tingshuset. Den var högre där än var den är bakom stationshuset nu, och man kunde se nästan till Västerås och till svinskogen åt Köpingshållet.

Krogar var det gått om, mellan Västerås och Köping fanns t.ex. Långängskrogen, Madings krogen vid avtagsvägen till Dingtuna kyrka, Wendle gästgivargård samt Kolbäcks Gästgivargård.

På kyrkby äng (Strengboms) låg Öbergs krog mycket anlitad av förbönder. Krogen Trekanten låg vid vägskälet till Munktorps kyrka, och till sist vid Björke by en krog mycket anlitad av förbönder och postförare.

Nedskrivet 1913 av Eric Ericsson i kyrkbyn.

Något redigerat av Rune Larsson